

Kultúra

Tolle, lege! című irodalmi rovatunk Szent Ágoston munkásságára reflektál ► 10. oldal

Múlt-Idő

Prohászka Ottokár barátja, Gaál Sándor szombathelyi plébános ► 11. oldal

Hitünk igazságai

Krisztus és az Egyház szétválaszthatatlanul összetartozik ► 15. oldal

VEZÉRCIKK

Marad a mentőöv

Horváth István Sándor

Az óceánjáró hajó tragédiája napokig vezető hírként szerepelt a televíziós híradásokban és uralta az újságok címlapját. A Titanic után újabb nevet jegyeztünk meg: Costa Concordia. A szerencsétlenség okára kíváncsi az egész világ. A magyarázat szerint a kapitány bátor (értsd: vakmerő) volt és túl közel merészkedett a parthoz. A lék láttán hamar elszállt a bátorsága, s gyáván menekült, bár neki kellett volna irányítania a mentést. Lám, nem minden esetben igaz, hogy „a kapitány hagyja el utolsóként a süllyedő hajót”.

Az emberi vakmerőség miatt süllyed a modern csúcstechnika hatalmas gépezete. S emberi erő nem képes megállítani. A biztonságosnak hitt szerkezet megroppant, megadta magát, s már nem tud biztonságot adni az embernek. A menekülő ember pedig futtában magára kapja a mentőmellényt, amit valaki valamikor letett a helyére, mert szükség lehet rá egyszer. S ha látja, hogy bajban, vízben van embertársa, utána dob egy mentőövet, amit valaki valamikor szintén a helyére tett. A süllyedni látszó Európa hajón is elhelyezte valaki valamikor a kereszténység mentőövet. Néha csak ez marad segítségként.

A kis sziget plébánosa, aki megnyitotta temploma kapuit a menekülteknek, meghatottan beszél a rádióban arról, hogy másnap a szentmisén körmenetben vitték a túlélők a mentőövet, a mellényeket és megmaradt kenyérmorzskáikat az oltárhoz. Így adtak hálát annak, akinek életüket köszönhetik.

Ne félj, csak higgy!

Salamon Viktória

A Betegek Világnapját 1992-től Boldog II. János Pál pápa kezdeményezésére ünnepeljük. Célja, hogy „Isten egész népe kellő figyelmet szenteljen a betegeknek, illetve segítse elő a szenvedés megértését.” Minden évnek van mottója, és egy szentírási szakasz, amelyről a pápai elmélkedések szólnak.

Az idei évben a gyógyulás szentségeinek fontossága áll XVI. Benedek pápa üzenetének középpontjában, amelyet a február 11-i Betegek Világnapjára írt. Témáját Lukács evangéliumából választotta: „Kelj föl, menj! Hited meggyógyított téged.” A betegek és a szenvedők találjanak biztos kötelékre a hitben – így buzdít a Szentatyia üzenetében.

Az egészségre, a fittsége, a fiatal-ságra és a komfortos lazaságra beállított mai ember nem tud mit kezdeni a betegség, a szenvedés kérdésével. Úgy tűnik számára, hogy már csak ez az egy zavaró dolog van a vi-

lagon, de az orvostudomány előbb utóbb majd ezt is sikeresen megoldja. Hit nélkül a szenvedés mértéje és értelmére nem találunk választ. A hit segítségével azonban megtalálhatjuk azokat a válaszokat, amelyek megnyugtatók, erőt adnak, és képessé tesznek arra, hogy elfogadjuk saját életünkben is e fájdalmas helyzeteket. A betegséghez sokszor az a lelki kín is társul, hogy a beteg ember kiszakad a megszokott közösségből, munkájából, átkerül egy passzív-nak látszó, magányos életformába.

A szenvedés és a betegség valójában harc: küzdelem magával a betegséggel, a gyengeséggel, a félelemmel és lelki küzdelem Isten nekünk szóló akaratával. „Aki betegségben az Úrhoz imádkozik, biztos abban, hogy Isten és az Egyház szeretete sosem hagyja magára.” A bűnbocsánat szentsége és betegek kenete által a beteg ember Isten közelségébe jut, és ettől a szenvedés megváltozik. A félelem helyébe a belső nyugalom és béke érzése lép. S talán a hit erejével el is tudja mondani: Történjék velem akaratod szerint.

LITURGIA

Az egyházi év

A nagyböjti idő I.

Ipsacs Bence

Az egész egyházi év csúcspontja az Úr Jézus szenvedésének és feltámadásának húsvéti szent három napja, mikor is Krisztus halálunkat halálával megtörte, és az életet feltámadásával újjászerezte. Ezt a nagy titkot, misztériumot ünnepeljük minden vasárnap, de különösen is a húsvéti ünnepkörben. A húsvéti ünnepkör a húsvéti időből, és az azt előkészítő nagyböjti időből áll. Az ősegyházban a nagyböjti idő mindenekelőtt a keresztségre való felkészülés utolsó szakaszát jelentette, és a nagyböjti liturgia hangolta és hangolja ma is a húsvéti misztérium megünneplésére mind a keresztelendőket, mind a hívőket, akik visszaemlékeznek keresztségükre és bűnbánatot tartanak.

A nagyböjti idő hamvazószerdától nagycsütörtök estig, a szentmise megkezdéséig tart. A nagyböjtot megnyitó szerdán hamvazás van, és szigorú böjt. Az időszak vasárnapjait nagyböjt első, második, harmadik, negyedik, ötödik vasárnapjának nevezzük.

Nagyböjt valamennyi napjának saját liturgikus szövege van, ezért a szentekről legfeljebb megemlékezés vehető, kivéve Szent Mátyás apostol ünnepét (február 24.), valamint Szent József (március 19.) és Urunk születésének hírüladása (Gyümölcsoltó Boldogasszony - március 25.) főünnepét, amelyeket liturgikus rangjuknak megfelelően ülnök meg.

Nagyböjt első és második vasárnapján az Urunk megkísértéséről és színeváltozásáról szóló evangéliumi szakaszokat halljuk, a további vasárnapokon János vagy Lukács evangéliumának sajátosan a nagyböjt gondolatvilágához kapcsolódó részei kerülnek felolvasásra. Az ószövetségi olvasmányok az üdvösség történetére vonatkoznak, minthogy az a nagyböjti hitoktatásnak egyik sajátos tartalma: megismerni annak a hitnek a történetét, amelynek a keresztség szentsége által mi is részesei lettünk.

Nagyböjt kezdetétől a húsvéti virrasztásig nem mondunk Alleluját, és nem énekeljük a Dicsőséget. Nagyböjt negyedik vasárnapját és a fenti két főünnepet kivéve nem szabad az oltárt virággal díszíteni, a hangszerek használata pedig csak az ének kíséretére engedélyezett.

PÉLDAKÉP

Japán vértanúk

Déri Péter

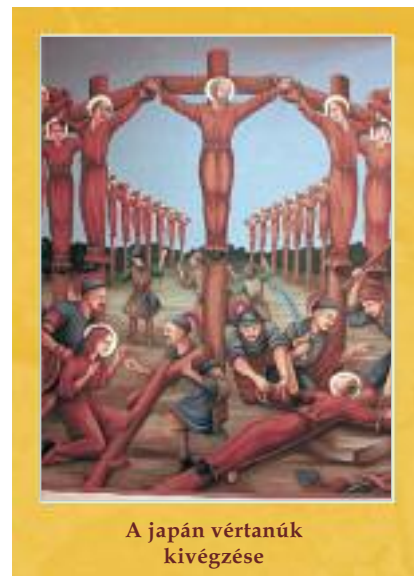
Az Új Evangelizáció Évében hasznos lehet tudatosítani magunkban, hogy Anyaszentegyházunkban mindig ott élt a vágy és a krisztusi küldetés tudat, hogy az örömhírt minél több emberrel megismertethessük. Minden korban voltak olyan bátor emberek, akik nem elégedtek meg azzal, hogy tanúságot tesznek hitükről saját nemzetük, népük körében, hanem arra törekedtek, hogy elvigyék azt más kultúrkörben élő emberekhez is.

Xavéri Szent Ferenc volt az, aki a XVI. század közepén elvitte az evangéliumot nemcsak Indiába, hanem Japánba is. 1549. augusztus 15-én szállt partra Japán földjén és kezdte hirdetni a krisztusi örömhírt. Alig telt el ötven év és már közel háromszázezren vallották magukat kereszténynek. Hamarosan azonban elűzték a misszionáriusokat, mert a császár csapatai vereséget szenvedtek a koreaiakkal szemben, amit az ország vezető emberei azzal magyaráztak, hogy a pogány istenek büntetik őket a keresztények miatt. Ezt azonban még nem vették olyan komolyan, mert csak néhány hit hirdetőnek kellett elhagynia az országot, a többieknek azonban nem volt szabad nyilvánosan prédikálni és tanítani.

Hamarosan Hideyosi császár véres keresztényüldözést indított el, amelynek rengeteg áldozata lett.

Xavéri Szent Ferenc

A japán vértanúk kivégzése

Az áldozatok közül 1862-ben Szent IX. Piusz pápa több mint húsz vértanút szentté avatott. Voltak közöttük papok, családapák, sőt még tizenéves gyermekek is, akik csodálatos hősiességről tettek tanúságot.

A császárnak az volt a terve, hogy Nagaszakiban kell kivégezni őket, mert ott volt a legnagyobb katolikus közösség. Abban bíztak, hogy az emberek így talán megrémülnek és felhagynak hitükkel. Fülüket levágva, megcsonkítva hordozták őket körül a városban és a környéken, hogy elrettentsék a többi embert a keresztény hittől, végül pedig mindegyiküket keresztre feszítették. A vértanúk vére azonban itt is a kereszténység magvetése lett, mint ezeröttszáz évvel korábban Európában, és ma is él és virágzik a kereszténység ezen a vidéken.

Európa a kereszténység egykori bölcsője, ahonnét ezrek mentek és vitték az örömhírt, ma legszívesebben megtagadná ezt a csodálatos és gazdag múltját. Fontos, hogy legyenek olyan hitvalló emberek, akik az életükkel és hitük mellett kietartásukkal tanúságot tesznek arról, hogy a kereszténység ma is élhető és egyedül csak ez adja meg a mindennapi élet értelmét.

Országos gyűjtés a katolikus iskolák javára

Miért is van szükség a támogatásra?

H. Pezenhófer Brigitta

A katolikus iskola része az Egyház küldetésének, hiszen nagy szerepet vállal abban, hogy tanúságot tesz a Megváltó szeretetéről, illetve hirdeti a kinyilatkoztatást. Királyok, tudósok, szentek tanultak a katolikus iskolákban. „Az 1990. évi IV. törvény megszületését követően megkezdődött a katolikus intézményhálózat újbóli kiépülése. Napjainkban a Magyar Köztársaságban működő összes óvoda mintegy 1,2 százaléka, az általános iskolák 2,6 százaléka, a kollégiumok 10,8 százaléka, a középiskolák (gimnázium, szakképzés) 8,5 százaléka katolikus” – írja a katolikus.hu. Az egyházon belül pedig folyamatosan bővül a fenntartók köre is. Manapság közel száz intézményben nevelik, tanítják a gyermekeket katolikus szellemben. Ez alól a szombathelyi Brenner János Nevelési Központ sem kivétel.

A Brenner János Óvoda Szombathely város északi részén helyezkedik el. Négy csoportjában kb. száz, azonos életkorú gyermek van. Az iskolába beiratkozó gyermekek számára a nevelési elvek folytonosságát a Brenner János Általános Iskola biztosítja, amely 2008. szeptember 1-jétől a Püspöki Általános Iskola jogutódjaként, nyolc évfolyamos katolikus szellemiségű intézményként működik. A 2012/2013-as tanévben induló 1. évfolyamra való jelentkezés határideje: 2012. február 17. Jelentkezési lapokat az iskolában és a plébániákon is lehet kérni.

A Nevelési Központ része a Brenner János Kollégium is, amely a Szily János utcában található. Ide nemcsak középiskolás tanulókat, hanem főiskolásokat és egyetemistákat is várnak, különösen az

egyházmegye területéről. A kollégiumi nevelés az egyetemes emberi és a keresztény-katolikus értékekre épül, az intézmény pedagógiai hitvallásában kiemelt helyet foglal el a keresztény értékrend mélyrehatóbb megismertetése és mindennapi életünk során való megélése.

A Szombathelyi Egyházmegyében szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hiszen az óvodától most már az érettségig katolikus szellemben tanulhatnak, tölthetik mindennapjaikat gyermekeink. Lehetőségeinkhez mérten pedig támogatnunk kell a katolikus intézményeket. Hogy miért is? Egy indok a sok közül: A rendszerváltást követően, miután az Egyház visszakapta intézményeit, kiderült, hogy az épületek műszaki állapota megromlott, a pedagógiai munkához nélkülözhetetlen felszerelésektől megfosztották az oktatási központokat. Ez a mai napig megnehezíti a fenntartók életét, jelentős anyagi áldozatokat követel a tanítási felszerelések pótlása.

Statisztikai adatok is igazolják, hogy az elmúlt időszak nehézségei ellenére, a katolikus közoktatás számokban is kifejezhető eredményeket is fel tud mutatni: „a sikeres egyetemi, főiskolai felvételi arányok alapján felállított sorrendben az 56 katolikus gimnáziumból 13 szerepel az első 100 iskola között, a hozzáadott pedagógiai érték alapján felállított sorrendben az első helyen és az első 10 intézmény között még másik négy katolikus iskola áll” – derül ki Bajzák Erzsébet tanulmányából.

2012. február 26-án lehetőségeinkhez mérten támogassuk a katolikus szellemiségű intézményeket!

RÖVID HÍREK

Újabb pápai program vált biztossá: május 13-án Toszkanába látogat XVI. Benedek. A Szentatya az arezzói székesegyház előtt mutat be szentmisét, majd innen Alvernába, valamint San Sepolcróba is ellátogat. A hagyomány szerint Assisi Szent Ferenc Alverna hegyén részesült Jézus szent sebeiben, azaz a stigmákban. Ebben az évben, júniusban ismét Olaszország lesz az úti cél: június 3-án a családok világtalálkozójának lezárására Milánóba utazik a pápa.

Januárban tartották a menekültek illetve az elvándorlók világnapját. Ebből az alkalomból a Szentatya hagyományosan üzen a katolikus híveknek. „Korunkra rányomják bélyegüket azok a törekvések, amelyek megpróbálják kitörölni Istent és az Egyház tanítását életünk látóköréből, széles teret engedve a kétkedésnek, a szkepticizmusnak és a közömbösségnek, amelyek még a keresztény hit minden társadalmi és szimbolikus megjelenését is igyekeznek kiirtani” – figyelmeztet XVI. Benedek.

Hat éve hallható a Mária Rádió. Ebből az alkalomból Erdő Péter bíboros a budapesti Sziklatemplomban mutatott be szentmisét. „A mai emberek figyelme szétszórt, komoly dolgot olvasni kevesen tudnak. Fontos kérdésekről még egymással is nehezen tudunk beszélgetni. Ezért is van nagy szerepe a katolikus médiának” – mondta a bíboros. Ne feledjük: Szombathelyen egy másik katolikus szellemű adó fogható: a Katolikus Rádió adása az FM 107,4-en hallható.

Befejeződött Gyulafehérváron Erdély két jelentős műemlékének külső illetve belső renoválása. Az elmúlt időszakban megújult az Érseki Palota homlokzata és a Szent Mihály-székesegyház szentélye is. A költségeket a Nemzeti Restaurálási Program keretében a Románia Kulturális és Nemzeti Örökségvédelmi Minisztériuma biztosította.

Mit is jelent az evangelizáció?

Ipacs Bence

Egyházmegyénkben január 1-jével megkezdődött az *Új Evangelizáció Éve*. Havilapunk januári számában olvashatták Megyéspüspök úr körlevelét. Ebben a hónapban az evangelizáció kifejezést szeretnénk tisztázni, magyarázni. Ehhez segítségül hívtuk a Vatikán Klérus Kongregációja által kiadott, és Boldog II. János Pál pápa által 1997. augusztus 15-én jóváhagyott a *Katekézis Általános Direktóriuma* című dokumentumát. Ez a megnyilatkozás ugyanis – amely alapvetően a katekézis, vagyis a hitre nevelés, a hitoktatás irányelveit foglalja össze – külön is foglalkozik az evangelizáció meghatározásával, és annak folyamatával.

Az Egyház „azért van, hogy evangelizáljon”, azaz hogy „a jó hírt az emberiség minden részéhez elvigye és befolyásával belülről alakítsa át, újítsa meg magát az emberiséget”. Jézus missziós parancsa különböző, egymással szorosan összefüggő teendőket foglal magába: „hirdessétek” (Mk 16,15), „tegyétek tanítvánnyá és tanítsátok”, „legyetek tanúim”, „kereszteljétek”, „cselekedjétek az én emlékezetemre” (Lk 22,19), „szeressétek egymást” (Jn 15,2). Hirdetés, tanúságtétel, tanítás, szentségek, felebaráti szeretet, tanítvánnyá tenni: mindezek utak és eszközök az egyetlen evangé-

lium továbbadására és alkotórészei az evangelizációnak.

Közülük egyik-másik oly nagy jelentőségre tett szert, hogy hajlandók vagyunk azonosítani az evangelizációval. Azonban semmiféle részleges vagy töredékes meghatározás nem képes kifejezni az evangelizáció gazdag, összetett és dinamikus valóságát. Fennáll a veszély, hogy elszegényítjük, sőt végül megcsonkítjuk. Ezzel ellentétben ki kell bontakoztatnia a maga teljességét és meg kell testesítenie belsőleg kétpólusú valóságát: a tanúságtételt és igehirdetést, a szót és szentséget, a belső átalakulást és társadalmi megújulást. Akik az evangelizációban dolgoznak, azoknak az evangelizáció „globális szemléletével” kell cselekedniük, és tudniuk kell, hogy az evangelizáció azonos az Egyház küldetésével.

Az Egyház, bár állandóan magában hordozza az üdvösség eszközeinek teljességét, tevékenységében a fokozatosság elvét követi. A II. Vatikáni Zsinat (1962-1965) pontosan tisztázta az evangelizáció folyamatát: keresztény tanúságtétel, a szeretet jelenléte és dialógusa, az evangélium hirdetése és felhívás a megtérésre, katekumenátus és keresztény beavatás, a keresztény közösség formálása a szentségek és szolgálatok révén. Ez az Egyház elültetésének és építésének folyamata.

Ennek megfelelően az evangelizációt olyan folyamatként kell felfognunk, melynek révén az Egyház, a Szentlélektől indítva hirdeti és terjeszti az evangéliumot az egész világon:

- a szeretettől indítva áthatja és átformálja a földi élet rendjét azáltal, hogy fölveszi magába és megújítja a kultúrákat;

- tanúságot tesz a népek között a keresztényeket jellemző új lét- és életmódról;

- az „első hirdetés” által kifejezetten hirdeti az evangéliumot és megtérésre hív;

- a „katekézis” és a „beavató szentségek” (kereszttség, eucharisztia, bérmálás) által bevezet a hitbe és keresztény életbe: a Jézus Krisztushoz megtérőket betestestítve, a követés útjára újra lépőket visszavezetve a keresztény közösségbe;

- állandóan táplálja a közösséget (a közösség) ajándékát a hívőkben a hit állandó nevelésével (homíliákkal és az igehirdetés egyéb formáival), a szentségekkel és a szeretet gyakorlásával;

- állandóan serkenti a missziót, amennyiben Krisztus minden tanítványát küldi, hogy hirdessék az evangéliumot szóval és tettel az egész világon.

Az evangelizációs folyamat ebből következően szakaszokból vagy lényeges mozzanatokból áll: missziós tevékenység a még nem hívők és azok felé, akik vallási közömbösségben élnek; bevezető kateketikai tevékenység azok felé, akik vágyódnak az evangéliumra, valamint azok felé, akiknek arra van szükségük, hogy kiegészítsék vagy föllevenítsék beavatásukat; lelkipásztori tevékenység a már érett keresztény hívők felé a keresztény közösségen belül. Ezek a mozzanatok azonban nem zárt egységek: ha szükséges, ismétlődnek annak érdekében, hogy nyújtsák az evangéliumi táplálékot személyek vagy közösségek lelki gyarapodására.

Keresztény jelenlét a társadalomban

Tömő János

Az Egyház azért van, hogy evangelizáljon – tanítja VI. Pál pápa. De mit is jelent az evangelizáció? Általában egy szűkebb és egy egészen tág értelmezést találunk a szakirodalmakban és az egyházi dokumentumokban. Az egyes források konkrét megjelölése nélkül az alábbi megállapításra juthatunk:

Szűkebb értelemben az evangelizáció az evangélium hirdetését jelenti a keresztény hitet nem ismerők vagy attól eltávolodottak felé (újra evangelizáció) olyan célból, hogy felismerjék Krisztus szeretetét, döntést hozzanak az evangélium mellett, és az Egyházhoz csatlakozzanak.

Tágabb értelemben ugyanakkor egy folyamatot jelent, tulajdonképpen az Egyház egész tevékenységét evangelizációnak lehet nevezni.

A Katekézis Általános Direktórium (továbbiakban KÁD) ezen utóbbi értelmezést veszi alapul, és azt magyarázza. E szerint tehát az evangelizáció hat szakaszból épül fel:

1. Keresztény jelenlét a társadalomban;
2. Dialógus a nem hívő környezettel a szeretet légkörében;
3. Az evangélium ún. első szóbeli meghirdetése és felhívás megtérésre;
4. A kezdeti megtérést követően katekumenátus és beavatás (szentségek);
5. Az egyén erősítése a közösségekben homíliával és szentségekkel (miszturgia);
6. Misszióra serkentés, amely nemcsak az egyén biztatása, hanem konkrét felkészítése is arra, hogy képes legyen legalább(!) a szóbeli tanúságtételre, az evangélium ún. első meghirdetésére.

Cikksorozatunkban ezt a hat szakaszt vizsgáljuk meg röviden.

A keresztény ember kovász módjára

van jelen a világban. Bár kicsi, mégis hatást gyakorol környezetére.

Mit nem jelent ez a gyakorlatban?

Nem jelenti azt, hogy a keresztény ember e világ fölött állónak gondolhatja magát és elítélheti a „szerencsétlen bűnösöket”, hálát adva Istennek, hogy „nem vagyok olyan, mint ezek.”

Nem feladatunk, hogy kitépjük a konkolyt a szántóföldből, ahogy az sem, hogy ítélkezzünk mások felett. Fontos, hogy csakis a rossz tetteket ítéljük el, a bűnöst soha.

Nem feladatunk, hogy „erkölcsöszökök” legyünk: nem kell kioktatnunk másokat arról, hogyan kell erkölcsösen viselkedni. Teljesen értelmetlen dolog az esetleg nem vallásos rokonainkat, munkatársainkat győzködni arról, hogy mi a helyes és mi a helytelen; hogy el kell járni templomba, nem szabad káromkodni és házasság nélkül szexuális kapcsolatban élni. Meg kell értenünk, hogy az állandó jellegű „jó tanácsainkkal” elvadítjuk őket magunktól, és hamar bekerülünk náluk a „bigott katolikus” nevű skatulyába, amiből nagyon nehéz kitörni. Az erkölcsöködő kioktatással legfeljebb önmagunk hamis megnyugtatását érzük el, mondván: „én legalább figyelmeztettem, mosom kezeimet, ártatlan vagyok.”

Mit is jelent tehát a „kovász-lét”?

A keresztényt ugyanazok a hatások érik, mint a nem keresztényt: ugyanúgy érik csalódások az életben, veszteségek, gyász, betegség, munkanélküliség, de ugyanígy jelen vannak az örömteli pillanatok, ünnepek is.

A keresztény ember abban különbözik a nem kereszténytől, hogy van üdvösségtapasztalata. Bátorságot vesz ahhoz, hogy felismerje: önmagában

kevés ahhoz, hogy boldog legyen. Nem tudja saját erejéből elérni a boldogságot (mert kezdetben nem is tudja, hogy pontosan mi is az igazi boldogság). Belátja, hogy szüksége van segítségre, nem tud megbirkózni bűneivel, de lelki sebzettségével, saját lappangó pszichés patológiai vonásaival sem. Az önmagában való csalódottság miatti lelki összetörtségben felismeri, hogy szüksége van a Megváltóra, aki üdvösséget hoz neki. Rájön, hogy nem tudja elérni ezt a Megváltót, viszont tapasztalja, hogy maga a Megváltó az, aki őt megragadja és kihúzza a lelki halálból. Ez az üdvösségtapasztalat hitet szül benne és megtérésre, teljes önátadásra serkenti, illetve tökéletesíti szeretetét környezetére iránt.

Amíg ez az értelmi és főleg lelki(!) belátás és tapasztalat nincs jelen valaki életében, addig nem beszélhetünk elmélyült keresztény életről, függetlenül attól, hogy az illető meg van keresztelve és jár templomba is.

Az őszinte, hiteles kereszténység vonzó, de legalábbis figyelemfelkeltő a környezet számára és tapasztalhatjuk, hogy nem keresztény ismerőseink váratlanul elkezdnek kérdezősködni hitünk felől. Ilyenkor érezzük, hogy jó lenne egy-egy frappáns válasz, de mit is kellene ilyenkor mondani? Ezzel folytatjuk cikkünket a jövő hónapban.

Celldömölkön is hallható a Mária Rádió adása

Czuporné Hetényi Rita

Dr. Veres András megyéspüspök január 6-án ünnepi szentmisét mutatott be Celldömölkön a Mária Rádió helyi adásának indulása alkalmából. A szentmise előtt Czupor Attila iskolaigazgató, a rádió helyi koordinátora kiemelte: külön öröm a celldömölkiek számára, hogy az *Új Evangelizáció Évében* olyan eszközt kaptak a kezükbe a helyiek, amelyen keresztül hirdethetik az evangéliumot. Püspök atya szentbeszédében bátorította a híveket, hogy használják bölcsen a mai technikai vívmányokat, hiszen azokon keresztül sok embert el lehet vezetni Krisztushoz. A főpásztor a szentmise után megáldotta a rádióstúdiót.

Szavalóverseny a Magyar Kultúra Napja jegyében

Horváth László

Szavalóversenyre gyűltek össze a zalaegerszegi Mindszenty iskola diákjai január 9-én. A Himnusz vagy a Szózat mellett egy szabadon választott verset is elszavaltak a versenyzők. A legkiemelkedőbb szavalatokkal Kárnics Borbála (10. b) és Markó Gergely (12. a) ajándékozott meg bennünket. A Magyar Kultúra Napján ők képviselheték iskolánkat a Zala megyei középiskolásoknak meghirdetett megméretetésen. A szintén kiválóan szereplő Kalmár Ágnes (10. b), Standi Mónika (10. b) és Korcsmár Flóra (11. b) pedig a Keresztury Irodalmi Kör által szervezett emlékünnepeken és gálaműsoron léptek fel.

Iskolaelőkészítő foglalkozás a Brenner iskolában

Nyull Ágnes

Idén is elkezdődött a leendő első osztályosok és szülei négy alkalomra tervezett iskolaismertetője. Január 11-én gyerekszivaj töltötte be a Hollán utcai iskola épületét. Az elsősök néptáncbemutatója után Englert Zsolt igazgató úr és Némethné Tölgyes Ágota igazgatóhelyettes mutatta be iskolánkat az érdeklődő szülőknek. Beszéltek az itt folyó munkáról, a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségeiről, hagyományokról, még az idén induló nyolcosztályos gimnáziumról is. Eközben a kisgyerekek Kovács Sándor tanár úr és a tanító nénik irányításával táncoltak, majd pártát és bábót készítettek.

Pápai kitüntetés

Fekete Szabolcs Benedek

A Szentatya Császár István általános helynököt pápai káplán címmel tüntette ki. Az egyházmegyes papok hűséges szolgálatát a Szentatya elsősorban azzal szokta jutalmazni, hogy saját családja tagjaivá fogadja őket. A pápai család tiszteletbeli tagjainak megszólítása a monsignore. Három kategóriájuk a következő: pápai káplán, pápai prelátus, apostoli protonotárius. E címek viselőit még szorosabban kapcsolják Róma Püspökéhez, aki az Egyház egységének „örök és látható jele és alapja”. Helynök úr szentszéki elismeréséhez gratulálva sok kegyelmet kívánunk további felelősségteljes feladatának végzéséhez!

Egyházközségi bál Kőszegen

Tóth Krisztina Veronika

Több mint háromszázan gyűltek össze január 14-én a kőszegi Dr. Nagy László Gyógypedagógiai Intézet dísztermében az idei egyházközségi bálra. A bál megszervezését az Árpád-házi Szent Margit Óvoda és Általános Iskola vállalta el. Kapunyitás után kedves szavakkal üdvözölte a megjelenteket Harangozó Vilmos plébános, aki az este során vidám szájharmonika-játékával is megörvendeztette a vendégeket. A nyolcadik osztályosok angol keringője nyitotta meg a bált. Az este során kedve szerint mindenki kivehetette részét a kulturált szórakozásból: sokan táncoltak, beszélgettek, új ismeretségeket kötöttek.

Batthyány-imakilenced a Székesegyházban

Salamon Viktória

Boldog Batthyány-Strattmann László közbenjárásáért és szentté avatásáért végeztek imakilencedet január 14. és 22. között a Székesegyházban. Az imádság idejére kihelyezték az ereklyéjét is, amelyet 2003-ban, a boldoggá avatás után kapott a Székesegyház. Január 14-én a szentmisét és a kilenced első imanapját dr. Konkoly István nyugalmazott megyéspüspök tartotta. A szentmise bevezetőjében Batthyány László erényeinek követésére, az isteni gondviselésben való bizalomra, a rászorulókat iránti figyelmességre, a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére és az imádság szeretetére buzdította a híveket.

Kápolnaszentelés a Püspöki Palotában

Mátyás Zsófia

A megyéspüspök január 15-én szentelte fel a Püspöki Palotában található, közelmúltban elkészült kápolnát. Az ünnepségen a püspökség munkatársai mellett a kápolna körüli feladatokat végző szakemberek, művészek is jelen voltak. A felszentelést követően szentségimádáson vettünk részt, hálát adtunk Istennek kegyelmi adományaiért és áldását kértük további munkánkra. A szentségimádás után Püspök atya bemutatta a kápolnát. Röviden szólt a benne található festményekről, amelyeket Tóth Tamás festőművész készített, és köszönetet mondott a kápolna elkészítésében közreműködő szakembereknek.

Szalézi Szent Ferenc-sajtóösztöndíj

MKPK Sajtószolgálat

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2001-től minden évben ösztöndíjjal támogatja a média egy-egy munkatársát a keresztény értékrend szakmailag megalapozott és hiteles képviselésének elősegítéséért a nem egyházi sajtóban. A püspökök testülete ebben az évben Pezenhófer Györgynek, a Rádió Szombathely korábbi, a Friss FM jelenlegi munkatársának adományozta a sajtóösztöndíjat. A díjazott eddigi munkásságával tanúbizonyságot tett a keresztény értékrend követéséről, és azt szakmailag igényesen képviseli a hazai tömegtájékoztatásban. Gratulálunk a díjhoz, és további eredményes munkát kívánunk!

A doni áttörés évfordulójának emlékezete Szombathelyen

Pados Katalin

A doni áttörés 69. évfordulóján közös megemlékezésre került sor Szombathelyen január 13-án a Szombathelyi Egyházmegye, Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Recski Szövetség Nyugat-dunántúli Szervezete szervezésében. A Martineum Felnőttképző Akadémia udvarán található „pápai kereszt-nél” katonai dalok és irodalmi műsor elhangzása után Kovács Ferenc, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke szólt az egybegyűltekhöz. Emlékbeszédében a hős magyar katonák előtt tisztelegve felidézte 1943 januárjának szomorú eseményeit, amely után a kegyelet virágait és mécseseit helyezték el a kereszt lábánál az emlékezők.

Ezt követően Császár István általános helynök mutatott be engesztelő szentmisét a doni harcokban elhunyt katonák lelki üdvéért a Kálvária templomban. A szentmise elején dr. Kövér István, a Recski Szövetség Nyugat-dunántúli Szervezetének elnöke mondott köszöntő beszédet. Hangsúlyozta, hogy a magyar katonák nem áldozatként léptek a doni hadszíntérre, hanem sokkal inkább nemzetünk és Európa védelmezőiként, valamint kiemelte annak fontosságát is, hogy több évtizedes némaság után, 1990 óta újra szabadon emlékezhetünk a hősökre.

Császár István homíliájában katonáink hős szeretetet tanúsító példájára mutatott rá: „Ezek az emberek a hazájukat védték, s a legnagyobb értéket, az életüket adták érte. Nemcsak emlékezni kell rájuk, hanem példát is kell vennünk tőlük. A magyarság felemelkedésének ma sincs más útja, mint az áldozatos szeretet tértnyerése. Áldozatok nélkül ma sem lehet szolgálni a nemzetet” – mondta. A szentmise végén Gregeressen Labossa György evangélikus lelkész a protestáns egyházak nevében mondott imát. A kegyeleti megemlékezést követően a doni harcokban részt vett katonák és hozzátartozók baráti összejövetelen vettek részt a Martineum ebédlőjében.

„Így indulok. Szemközt a pusztulással
egy ember lépked hangtalan.

Nincs semmije, árnyéka van.

Meg botja van. Meg rabruhája van.

...

Haza akartam, hazajutni végül,

ahogy megjött ő is a Bibliában.

Irtóztató árnyam az udvaron.

Törődött csönd, öreg szülők a házban.

S már jönnek is, már hívnak is, szegények

már sírnak is, ölelnek botladozva.

Visszafogad az ősi rend.

Kikönyöklök a szeles csillagokra .”

Pilinszky János: Apokrif (részlet)

A gencsapáti szentkúti kápolna

H. Pezenhófer Brigitta

Ha az ember megnyugodni vágyik, vagy biztatást, menedéket keres, elindul és felkeresi a Gencsapáti-ban található Szentkutat. Legyen szó elmélkedésről vagy virágvasárnapi ifjúsági keresztútról, mindenkit megérint ez a hely.

A Szentkút keletkezéséről nemcsak a szájhagyomány számol be, hanem egy írásos emlék is: az 1756-os Batthyány-féle visitatio-s (látogatási) jegyzőkönyv. Ebben arról olvashatunk, hogy a gencsi határ nyugati oldalán egy domb található, ahol bővizű forrás fakad. Török Mihály és neje, László Katalin hálából építtettek kápolnát a forrás fölé, ugyanis gyermekük világtalan volt, és miután megmosták szemét a forrás vizével, ismét látott. A kápolnát a Fájdalmas Szűz tiszteletére szentelték fel. Hogy pontosan mikor történt ez az esemény, nem tudjuk, valószínű, hogy a 18. vagy a 19. században. Az már biztosan elmondható, hogy 1906 nyarán Kovács Katalin, szombathelyi lakos készítette el a tizennégy stációból álló keresztutat a szentkúti kápolna fölé. Ugyanebben az évben a kápolnának karmelita nővérek ajándékoztak egy Fájdalmas Szűzanyát ábrázoló szobrot. A 20. század-

ban, pontosan 1937-ben pedig Hosszu István és felesége, Banga Margit a hat-évesen elhunyt Bernadett lányuk emlékére ajándékozott egy Lourdes-i barlangot a Szentkútnak. A barlang megáldására 1937. szeptember 19-én került sor.

A Szentkút ma is a Szombathelyi Egyházmegye egyik kedvelt szent helye: sokan keresik fel, hogy a forrás vizénél megtisztuljanak és a Szűzanya közbenjárását kérjék. Nemcsak az egykori Szent Kereszt megtalálásának ünnepét követő vasárnapot, illetve a Szent Kereszt felmagasztalását követő vasárnapot ünneplik itt együtt a hívek, hanem nagy számban zárandokolnak el Nagyboldogasszony ünnepén is. Az utóbbi években a Szombathelyi Egyházmegye minden részéről érkeznek fiatalok és idősebbek virágvasárnap a Szentkúthoz, hogy együtt járják a Fájdalmas Szűz Fiával, Jézussal a keresztutat.

Él még egy ősi hagyomány is: húsvét hajnalán a gencsi hívek – a bibliai aszszonyokat követve – a Szentkúthoz sietnek, hogy leróják tiszteletüket a sokakért szenvedett, meghalt és feltámadt Üdvözítő előtt.

SZENT MÁRTON ÉLETE

Egy pogányok által tisztelt fenyőfa kivágása

Egyházmegyénk születésének és védőszentjének életrajzát Sulpicius Severus (363 k. – 420 k.) írta meg „*Vita Martini*” (Szent Márton élete) címen. Rovatunkban ebből közlünk részleteket.

Egy másik alkalommal, miután egy faluban egy igen ősi templomot lerombolt, a szentélyhez közel lévő fenyőfát is ki akarta vágni, de a hely papjai és a pogány sokaság szembeszállt vele. Ő többször is figyelmeztette őket, hogy semmi vallási tiszteletet nem érdemel az a fatörzs, inkább annak az Istennek az útján járjanak, akinek ő is szolgál.

Ekkor a legbátrabb közülük így szólt Mártonhoz: „*Ha egy kicsit is bízol a te Istedben, akkor miközben mi magunk kivágjuk ezt a fát, te állítsd meg a zuhanását, és ha veled van az Isten, amint állítod, akkor megmenekülsz.*” Erre ő az Úrban való rendíthetetlen hittel megígérte, hogy megteszi. Ők maguk igen nagy örömmel és boldogsággal kezdték kivágni a fenyőjüket. A távolabb álló szerzetesek elsápadtak, Márton halálát várták. Ő azonban bízott az Úrban, és félelem nélkül várt, sőt a rádőlő fával szemben, felemelte a kezét és fölmutatta az üdvösség jelét. Erre pedig mintha forgószerű csavarta volna hátra a fát, éppen az ellenkező irányba dőlt.

Ekkor a pogányok égig hatoló kiáltásban törtek ki, és elámultak a csodán, a szerzetesek pedig sírtak örömeikben, és együtt magasztalták Krisztus nevét. Biztosnak látszott, hogy üdvösség köszöntött e napon erre a vidékre is, és már nincs olyan terület, amely ne lenne tele templommal és remeték közösségével. Ahol ugyanis Márton pogány szentélyeket rombolt le, ott azonnal templomokat vagy remetéseket épített.

Tolle, lege!

Szauer Ágoston

Ha Szent Ágoston születési adatait megnézzük egy könyvben, máris két furcsasággal találkozunk. A középkor egyik meghatározó írója, gondolkodója, egyházi személye valójában még a történelmi középkor előtt, 354-ben született, szellemiségét tekintve mégis a kultúrtörténeti középkor fontos alakjaként tartjuk számon. Ami pedig születése helyét illeti, alig akad jól képzett érettségiző, aki afrikai származású író tudna említeni, pedig Szent Ágoston Thagastéban, Észak-Afrikában született. Édesanyja, Monica már keresztény asszony volt.

Ágoston (Aurelius Augustinus) Kartagóban folytatott retorikai tanulmányokat, az antik irodalommal ismerkedett, miközben a római ifjak kicsapongó életét élte. Főként a filozófia érdekelt, mégis szónoklattant oktatott Karthagóban, majd Rómában és Milánóban. Kapcsolatba került Szent Ambussal, beszédeinek és prédikációinak lelkes hallgatója volt. Nála keresztelkedett meg Milánóban 387-ben, 33 évesen. Miután visszatért Afrikába, Hippóban pappá szentelték, majd hat évvel később a város püspöke lett, e tisztséget haláláig betöltötte. Papjaival együtt kolostori jellegű közösségben élt, e célra olyan életszabályokat (regulákat) fogalmazott meg, amelyekre később több szerzetesrend is támaszkodott.

Művei közül a mai olvasó számára *Vallomások (Confessiones)* című írása mond a legtöbbet, ezen kívül mintegy száz alkotással járult hozzá a teológiai, filozófiai, egyházszervező irodalomhoz.

A *Vallomások* több mint tíz évvel Ágoston megtérése után keletkezett, 397 és 400 között. Első részében életútját írja le megtéréséig és édesanyja haláláig. A második részben a már kereszténnyé lett író lelkét mint a bűn és erény csatájának színterét mutatja be. A harmadik rész a legelvontabb, filozófiai fejtegetés a *Teremtés* könyve alapján.

A *Vallomások* sikerének titka a szerző őszintesége, önfeltárása, lélekelemzése. Azt mutatja be, hogyan tud igent mondani a hajdan kicsapongó életet élő, testi örömeket hajszólo férfit az isteni hívásnak, a hosszú halogatás után hogy jut el a bizonyossáig, hogy kap új értelmet az élete. „Tizenkét hosszú esztendőmet elpocsékoltam, azóta folyton halogattam lemondani a világ élvezeteiről... kértem ugyan tőled tisztaságot... de még – ne!” – e szavakkal idézi fel Ágoston, mennyire vágyott Isten után, mégis hogyan toltta el magától a végső döntés pillanatát, s hogyan vívódott eközben. Végül egy égi (vagy talán belső) hang segítségével kellett ahhoz, hogy bizonyosan s egy életre Isten oldalára álljon. Ezt örökíti meg könyve leghíresebb, kerti jelenetként ismert szakasza.

„És íme, a szomszédos házból hangot hallok. Ének csendül, nem tudom, hogyan,

mintha fiú vagy leányka mondaná és többször ismételné:

Tolle, lege
Tolle, lege
Vedd föl, olvasd
Vedd föl, olvasd...

Arcom íziben megváltozott. Kutattam rögtön emlékezetemben, akad-e olyan játékféle, amelyben ilyet szoktak énekelni a gyerekek. Egyáltalán nem jutott eszembe, hogy hallottam volna valahol ilyesmit.

Visszaszorítottam könnyeim patakját és fölugrottam. Csupán arra magyaráztam ezt a szózatot, hogy mennyei parancs zendül most felém: üssem föl a könyvet és olvassam el a legelőször szemembe ötlő fejezetet. Hallottam ugyanis Antalról, hogy intést kapott az evangéliumból, pedig egészen véletlenül toppant be annak olvasásakor. (...) Kezembe kaptam a könyvet, fölütöttem, és csöndben olvastam azt a fejezetet, amelyre először esett a szemem:

‘Nem tobzódásban és részegeskedésben, nem bujálkodásban és kicsapongásban, nem civódásban és versengésben, hanem öltétek magatokra az Úr Jézus Krisztust, és ne gondozzátok testetek a vágyakozásokra.’

Nem akartam már tovább olvasni. Nem is volt erre szükség. E mondat végétével tüstént a bizonyosság derüje ömlött el szívemben, és a kételkedés minden homálya szertefoszlott.

Aurelius Augustinus megtéréseinek a története arra hívja fel a figyelmet, hogy Jézus üzenete nem feltétlenül a bűntelen, feddhetetlen életet élőknek szól, hanem a bűnösöknek is.

Szent Ágoston művének hatása évszázadokon át kimutatható az irodalomban. A barokk emlékirat- és vallomásirodalomból említhetjük II. Rákóczi Ferencet, Bethlen Miklóst, Kemény Jánost, Árva Bethlen Katát, Tótfalusi Kis Miklóst. A felvilágosodás korából Rousseau vallomásai juthatnak eszünkbe.

A *Vallomások* hatása ott van továbbá a XIX. századi napló- és levéregényekben, sőt a XX. században Márai Egy polgár vallomásai, vagy Nádas Péter *Évkönyv* című alkotásában is.

Prohászka Ottokár barátja, Gaál Sándor szombathelyi plébános

Pál ferenc

Gaál Sándor plébános, aki 1861-ben született Zalaegerszegen, nagyon különleges lelkipásztor volt a Szombathelyi Egyházmegyének. Papi élete során, szombathelyi plébánosként kivette részét a századforduló egyházpolitikai küzdelmeiből, majd az első világháború után tevékeny részese lett az egyházmegye katolikus reneszánszának. A teológiát a Pázmáneum növendékeként a bécsi egyetemen végezte. 1884-ben szentelték fel, 1886-ig káplán volt Nagyszentmihályon, majd adminisztrátor Felsőőrön és Vasjobbágyiban. 1888-tól a szombathelyi szemináriumban tanított. 1890-ben szerezte meg doktori fokozatát, majd 1891-től Hidasy Kornél püspök mellett udvari káplán és levéltáros volt.

A Szombathelyi Egyházmegyei Levéltárban több visszaemlékezésre bukkanunk, amely életének egy-egy olyan mozzanatára hívja fel a figyelmet, amelyről eddig még a helytörténészeknek sem volt tudomása. Az egyik ezek közül Somogyi Károly plébános visszaemlékezése. Ebben a szerző megjegyezte, hogy 1895-ben, miután elfogadták a Katolikus Egyház szempontjából káros egyházpolitikai törvényeket, megalakult a Néppárt, amelynek bázisát a Szombathelyi Egyházmegyében is elkezdték kiépíteni. Ennek az egyik legnagyobb generálójá Gaál Sándor volt.

A szombathelyi Katolikus Kör megalapítása, az eredetileg a Kör céljainak segítésére létesült Egyházmegyei Nyomda felállítása, a Szombathelyi Újság elindítása – amelyben ő hétről hétre vezércikkben hívta fel a liberális kormány egyházellenes tevékenységére a figyelmet – mind-mind az ő nevéhez fűződik. Amikor az 1896-os országgyűlési választások során a Katolikus Néppárt a Szombathelyi Egyházmegye területén lévő választókerületekben is meg kívánta mérteni magát, Gaál Sándor a párt szervezetének kiépítésében, valamint a korteshadjá-

rat megszervezésében oroszlánrészt vállalt.

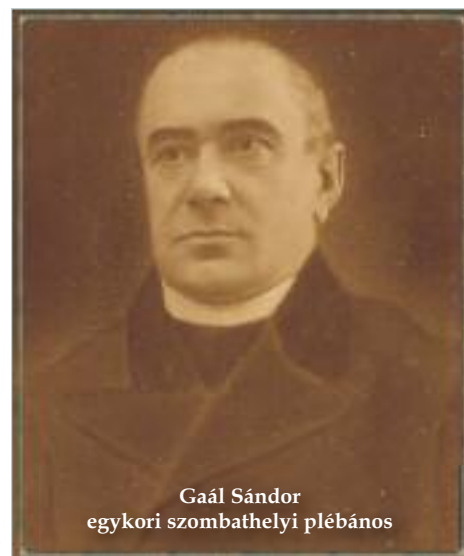
1902-ben megbízták a szombathelyi plébánia vezetésével, amit egészen haláláig, 1937-ig végzett. Nagyon kemény, de szerfölött okos ember lévén számtalan anekdota fűződik a nevéhez. Puritán jellemét mutatja, hogy amikor István Vilmos püspök felkérte őt a plébánián, és arra kérte, hogy fogadja el a címzetes apátságot, Gaál a következőt válaszolta: *„Kérem, adja másnak, (annak) akit boldogít vele!”*

Egy másik alkalommal, az egyik hitközségi gyűlésen, amikor az egyházi adó emeléséről volt szó, indulattal a következőket mondta:

„Én a borbélyok, más kézművesek, kismembek plébánosa vagyok. Vállalt kötelességet akarnak rájuk hárítani? Vagy kegyelemből itt nekünk valami alamizsnát felkínálni? Egyetlen igazságtalan fillérrel sem hagyom őket megterhelni, mert odafront én felelek értük!”

Ezen kívül is igyekezett levenni a terhet a kisemberek válláról, ezért a plébániai földeket kisebb részekben úgynevezett törpebirtokosoknak és nem nagytökéseknek adta bérbe. Szociális érzékéről tesz tanúbizonyságot az is, hogy a vele nagyon szoros kapcsolatot ápoló Ambrózy Teréz bárónő kezdeményezését felkarolva maga utazott fel Pestre, a Mikes János püspökkel rossz viszonyban lévő Vass József vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy meggyőzze a szalézi intézet támogatásának fontosságáról. Vass végül 90.000 pengővel támogatta az ügyet.

Élete során több lehetősége is adódott arra, hogy szorosra fűzze kapcsolatát Prohászka Ottokárral, Magyarország apostolával. Kapcsolatuk kezdete az első, a Néppárt részvételével lefolyt választás idejére tehető, amikor is felmerült, hogy a Néppárt egyik alapítójaként ismert Prohászka Ottokár a rumi választókerületben méreti meg magát. Ám éppen a domonkos prior, P.

Gaál Sándor
egykori szombathelyi plébános

Glasics Egyed vasvári plébános javaslatára – aki azt mondta, hogy Prohászka nevét az egyszerű nép fiai nem tudják kiejteni, így szavazatuk érvénytelennek minősül – nem fogadták el. Így lett jelöltjük Buzáth Ferenc, s így lett Prohászka vágvecsei képviselőjelölt, ahol a választási csalásoknak köszönhetően – tán épp a P. Glasics által megjósolt módszerekkel – vereséget szenvedett.

Prohászka sokszor töltötte nyári vakációját Herényben, a Gothárd család vendégeként. (Jó viszonyt ápolt ugyanis Gothárd Sándorral, a neves gyárossal, országgyűlési képviselővel.) Gaál vásár- és ünnepnapokon Herényben misézett, és Prohászka prédikált. Prédikációira a püspök mindig mezei utakon sétálgatva készült fel, azt mondta ugyanis, hogy a legjobb gondolatai a szabadban születnek. Barátságuk odáig terjedt, hogy Prohászka felkínálta Gaál Sándornak a székesfehérvári káptalan vezetését, amit azonban a plébános nem vállalt el.

Gaál Sándor személyében az egységes Szombathelyi Plébánia utolsó plébánosát tisztelhetjük, ugyanis az egységes városi plébániát Mikes püspök 1930-ban négy részre osztotta. Ezt a töredék parókiát azonban nem sokáig vezethette az idős plébános, 1937-ben rokonai körében, Keszthelyen érte a halál.

Pap és festőművész

Eddig még nem készült gyűjteményes leírás arról, hogy egyházmegyénkben hány helyen és mit festett, milyen freskókat készített Klonfár János atya, a pap-festőművész. Fontos azonban, hogy őt és a róla szóló történeteket megőrizze az emlékezet az egyházmegyénkben működő tudós papok és pap-költők emlékével, munkáival együtt.

Klonfár János atya (1926-1984) az egykori Zala vármegyéhez tartozó Bántornyan született, amely ma Szlovénia területén található. A szombathelyi Faludi Gimnáziumban érettségizett, majd a szombathelyi szemináriumban folytatta tanulmányait. Évfolyamtársai szerint könnyen és eredményesen tanult teológiát és nyelveket egyaránt. A szlovén nyelvet otthonról hozta, a kötelező latin mellett angolt és eszperantót is tanult. Később németül és franciául is jól megértette magát.

A szemináriumban már foglalkozott művészettörténettel, és maga is festett, rajzolt. Ha valami érdekes helyzet, tárgy, arc megragadta a figyelmét, azt rögtön lerajzolta. Megtörtént, hogy tanulóiód alatt, az ablakon kinézve meglátta a naplemente különleges színeit. Ekkor rögtön elrohant, hogy megfesse, „mert ezt csak néhány percig lehet látni.” Aztán pedig jelentkezett az előljárónál, hogy bevallja, megszegte a tanulóiódre vonatkozó szabályokat. A szemináriumban mindenki, kispap társai és a tanárok is kedvelték a szerény, inkább visszahúzódó kispapot. Tehetségét talán édesanyjától örökölte, aki tanítónő volt és maga is nagyon jól festett.

1951-ben szentelték pappá. Ezután Rábakethelyen és Gyöngyösfalun volt káplán. 1955 és 1957 között tanulmányi szabadságot kapott. Budapesten festőművészeti tanulmányokat folytatott Kontuly Béla tanítványaként. 1958 és 1964 között ismét festőművészeti és restaurátori tanulmányokat végzett Budapesten.

1964-ben káplán volt a zalaegerszegi Jézus Szíve templomban, 1966-tól 1973-ig Szentgotthárdon látta el a plébánosi teendőket, majd 1973-tól halá-

lág ismét a zalaegerszegi Jézus Szíve Plébánián működött, mint kisegítő lelkész.

János atya komoly filozófiai, teológiai tudással rendelkezett. Nagy műveltsége, tárgyi ismeretei segítettek abban, hogy prédikációiban egyszerűen tudja közvetíteni a híveknek Jézus tanítását. A csendes, mégis nyitott természetű pap leginkább a gimnazista korú fiatalokkal foglalkozott. Volt, akiknek főiskolai, egyetemi felvételre való felkészülésében segített.

Az egyházmegyében és azon kívül is ismertté tették kiváló művészi alkotásai. Klonfár János atya munkája a rábakethelyi és bérbaltavári templomok freskói, a nemesrempehollósi főoltár, a boncodföldi liturgikus tér megtervezése, a szembemiséző oltár sgraffito díszítése és a megdicsőült Jézus freskó. Kiskanizsán és Sümegen együtt dolgozott Kontuly Bélával. 1982-ben, a szombathelyi ferences templom belső festésekor, a szentélyben található gótikus ívek végére szintén ő készítette a címerpajzsokat.

Találunk festményeit Kaposváron és Budapesten, de dolgozott szlovén, burgenlandi és kárpátaljai templomokban is. Láthatók munkái – a felsorolás koránt sem teljes – Kondorfán, Salomváron, a zalaegerszegi Jézus Szíve templomban és természetesen mángyűjteményekben is. Szerénységére jellemző, hogy képeit nem szerette aláírni.

A papság körében nagy szeretetnek örvendett. A barátságos, derűs kedélyű pap-festőművészt sokan hívták meg templomukba, hogy valamilyen festményt készítsen vagy éppen a tabernákulumot tervezze meg. A pénz, a fizetség egyáltalán nem motiválta őt. Ki tudja, hány alkotás csak barátságból született, készült el.

A püspökség Klonfár János atyáról írt nekrológiájában olvashatjuk: „*Alkotásaiban mindenütt megtalálható a magas művészi érték, amellyel átragyog rajtuk testvérünk Isten- és emberszerető papi egyénisége.*”

(Köszönet a szíves információért Andor Zoltán, † Kónya László, Németh Károly, Tibola Imre és Vendró György atyáknak.)

Életfelajánlás

Taníts meg akaratod teljesítésére. Semmit sem akarok egyebet, mint dicsőségedet előmozdítani, és szent akaratodat teljesíteni.

Vezess, ne oda, ahová én akarok menni, hanem ahová te akarod, hogy menjek. És engedd, hogy mindenhol abban a hitben éljek, amely a szeretet által munkálkodik, hogy ez által üdvözüljek.

Életnődöm választásában mindenhatóságod áldjon meg, bölcsességed tanítson, és szereteted élesszen. Ámen.

A bálók ideje

Az olasz ballo, ballare szó jelentése táncolni. A bál az ún. báli szonban megtartott szervezett, zártkörű, vendéglátással kiegészülő ünnepélyes táncalkalom, amelyet kiegészíthet egy szórakoztató műsor is. Lényegében társas táncmulatságot jelent, amit a vízkereszt és nagybőjt közé eső időszakban, vagyis a farsang idején rendeznek.

Az első bált 1385-ben VI. Károly és Bajor Izabella menyegzőjének alkalmából rendezték Amiens-ben. Az ötlet utóbb Medici Katalinnak is megtetszett, aki miközben szorgalmazta a tánchoz kényelmesebb, könnyű, báli ruhákat, kitalálta az álarcot, így a farsangi bálók álarcosbállá változtak. Ma is ismert formája XIV. Lajos uralkodása alatt terjedt el, és attól kezdve hamarosan egész Európa tánca perdült.

Az arisztokrácia 1715-ben Párizsban tartotta az első, operában rendezett bált, amelyre hamarosan a gazdag polgárok is megszerezték névre szóló és társadalmi rangot jelentő meghívójukat. A bálozás a XIX. században vált széles körben elterjedt szórakozási formává. A magyar vidéki élet kiemelkedő eseménye volt a megyebál.

A bál intézménye a XX. században polgárosodott és demokratizálódott. Különböző társadalmi egyletek, sportkörök hirdettek tagságuknak bálakat, míg mások jótékony célra rendeztek táncos ünnepeket.

Ma is a farsangi időszakban tartják a szalagavatókat, a különböző jótékonyági és nemzetiségi, illetve a városi és megyebálakat.

Híres a budapesti Operabál. Ezekon a rendezvényeken illik az alkalomhoz illő ruhában megjelenni és a klasszikus táncokat ismerni.

Fontold meg!

Akadnak olyan emberek, felnőttek, gyerekek egyaránt, akik folyton elégedetlenek önmagukkal. Sajnos nem a jézusi értelemben, nem a bűneiket siratják. Inkább a külsejük, a sikertelenségek, a bajok miatt panaszkodnak, leértékelik önmagukat és észre sem veszik azokat az értékeket, amelyeket a jó Isten teremtett beléjük.

Szerinted miért szerethetjük önmagunkat? Mérlegeld a következő válaszokat! Neked melyik tetszik a legjobban?

- Mert megismételhetetlenek vagyunk, csak egyetlen egy van belőlünk.
- Mert mindenkinben van valami érték.
- Mert előfordulhat, hogy senki más nem szeret minket igazán.
- Mert tudjuk, hogy Isten szeret minket és megbocsát.
- Mert alapvető érdekünk, hogy jóban legyünk önmagunkkal.
- Mert másokat is csak akkor tudunk szeretni, ha nem vagyunk rosszban önmagunkkal.

A választáshoz néhány gondolatnyi segítség következik:

- Az emberiségben minden személy egyedi és mindenki jó valamiben, míg másban kevésbé. Ha kihasználjuk pozitív tulajdonságainkat, többre juthatunk az élet során. Fontos, hogy tisztában legyünk saját képességeinkkel. (Bálint)

- Szeretni kell önmagunkat, mert értékesek vagyunk, mindenkinben van valami érték. Valaki a sportban jó, mások a belső tulajdonságaik alapján emelkednek ki, és erre büszkének kell lenni. (Júlia)

- Alapvető érdekünk, hogy jóban legyünk önmagunkkal, mert így önbizalomra is szert tehetünk. Ha ismerjük saját jó tulajdonságainkat és nem a rosszakat helyezük előtérbe, boldogabbak leszünk. (Eszter)

- Ha nem szeretjük önmagunkat, akkor zárkóztak lehetünk, elfordulunk a többiektől, így barátaink sem lesznek. Amennyiben nem vagyunk jóban önmagunkkal, másokat semmiképp sem szerethetünk. (Kinga)

- Ha valaki nem jó valamiben, attól még értékes lehet. Mindenki egyedi és mindenkinek vannak pozitív belső tulajdonságai. Senkit sem szabad kiközösíteni csak azért, mert nem illik bele az általunk elképzelt ideálba. (Bence)

JÁTÉK -TUDOD-E?

Ég és föld

1. A Föld felületének hány százalékát borítja tenger?

- a.) 80%-át
- b.) 70%-át
- c.) 60%-át

2. A térképészet hány hosszúsági fokot jelöl ki a Földön?

- a.) 365
- b.) 360
- c.) 180

3. Mi a különbség a meteor és a meteorit között?

- a.) A meteorit kisebb, mint a meteor
- b.) Anyaguk eltérő
- c.) A meteorit eléri a Föld felszínét

4. Melyik bolygó körül fedezett fel két újabb gyűrűt a Pioneer-10?

- a.) Szaturnusz
- b.) Jupiter
- c.) Uránusz

5. Ki volt az a norvég felfedező, aki elsőként vezetett sikeres expedíciót a Déli-sarkra?

- a.) Georg Semmingsen
- b.) Roald Amundsen
- c.) Theodor Gotland

6. Mit jelent a cikcakkos vonal alakú egyiptomi hieroglifa?

- a.) villámot
- b.) napsugarat
- c.) vizet

7. Melyik csillag van legközelebb az északi égi pólushoz?

- a.) Esthajnalcsillag
- b.) Északi Sarkcsillag
- c.) Sirius A

8. Melyik földrészen van a Szahara, a Kalahári-és a Namíb-sivatag?

- a.) Délkelet-Ázsia
- b.) Észak-Amerika
- c.) Afrika

1. b, 2. b, 3. c, 4. a, 5. b, 6. c, 7. b, 8. c

Megfejtések:

Katolikus kiadók újdonságai

Teklits Tamás

Az elmúlt év végén a katolikus könyvkiadónál jó néhány új kiadvány jelent meg. Könyvespolc rovatunkban az újdonságok közül szemezgettünk.

A legtöbb új megjelenést a Szent István Társulatnál, Magyarország legnagyobb katolikus könyvkiadójánál regisztrálhatták azok, akik rendszeresen figyelik a könyvpiaci eseményeket. Talán nincs is olyan család hazánkban, akinek a könyvespolcán nem lelhető fel a nagy, piros Képes Biblia. A nagyméretű, színes illusztrációk segítségével sokkal hatásosabbá váltak a bibliai történetek, sokkal közelebb kerültek az olvasókhoz a több ezer esztendeje élt emberek mindennapjai. A nagy, piros Bibliát sajnos egyre nehezebb beszerezni, de mivel az olvasók – felnőttek és gyermekek egyaránt – még napjainkban is igénylik, hogy egy-egy történet egy szép képpel legyen illusztrálva, ezért az Apostoli Szentszék Könyvkiadója 2 kötetben (1. kötet – Ószövetség, 2. kötet – Újszövetség) megjelentette saját *Képes Bibliáját*. A kiadó a *Képes Bibliát* elsősorban óvodásoknak és kisiskolásoknak ajánlja azért, hogy a legkisebbek is megismerkedhessenek a Szentírással.

Burkhardt Gorissen a szerzője a *Szabadkőműves voltam* című műnek. Az író könyvében szabadkőműves múltját eleveníti fel. Bepillantást enged a világszerte elterjedt titkos szövetség kulisszái mögé. Leírja, hogy a szabadkőművesek nemcsak hivatalaikhoz ragaszkodnak, nemcsak idejétmúlt rituálékat üznek, hanem kovácsolják szövetségeiket egy új világrend bevezetése érdekében, egy új „világvallás” fedőnév alatt. A szerző célja azonban nem csupán a leleplezés. Saját vívódásai által útmutatást kíván adni mindazoknak, akik Isten és a kereszténység helyett ebben a homályos, misztikus szervezetben akarják megtalálni életük értelmét.

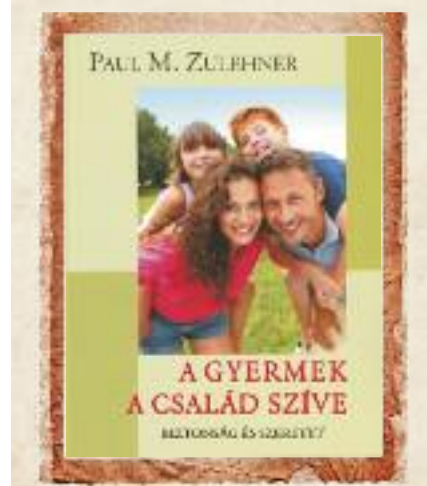
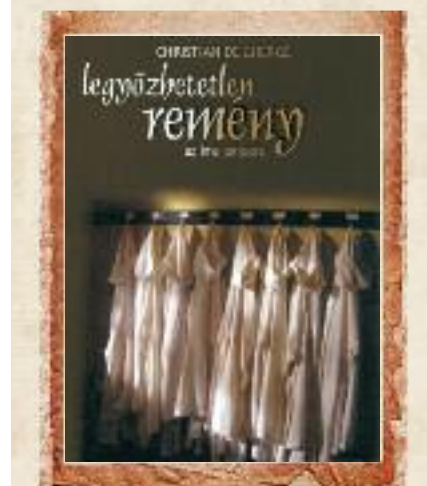
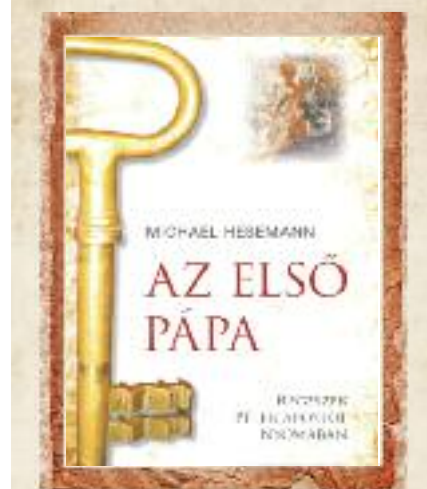
A német történésznek, Michael Hese-mann-nak korábban már két könyve (*Sötét alakok*, *A Názáreti Jézus*) is megje-

lent a Szent István Társulatnál. A harmadik, magyar nyelven olvasható műve *Az első pápa* címet viseli. A hagyomány szerint Péter apostol alapította az első római keresztény közösséget, és ő volt az első pápa. A róla fennmaradt tárgyi emlékek és dokumentumok történelmi hitelességét azonban sokan megkérdőjelezték az elmúlt századokban. Hese-mann a tények módszeres felkutatásával és csoportosításával, logikai úton olyan következtetésekre jut, melyek a téma szakértőit is meglephetik, az első századok kereszténysége iránt érdeklődőket pedig egyenesen lenyűgözhetik.

Christian de Chergé a *Legyőzhetetlen remény – Az ima embere* című könyv a Bencés Kiadónál jelent meg. A szerző az Atlasz-hegységbeli Tibhirine trappista közösségének perjele volt, egyike azoknak a szerzeteseknek, akiket 1996. május 21-én szélsőséges iszlamisták meggyilkoltak. Christian de Chergé élete és feljegyzései egészen egyedülálló tapasztalatát adják annak a nehezen kibogozható kérdésnek, hogy mi fűzi a hívő keresztényeket a muszlimokhoz.

A család feladata, hogy biztonságot és szeretetet adjon a házastársaknak, és a családban felnövő gyermekeknek. Napjaink forgatagában ez egyre nehezebben valósul meg. A híres pasztorálteológus, Paul M. Zulehner *A gyermek a család szíve* című könyvében azért száll síkra, hogy a társadalom és a közvélemény értékelje jobban a családot, azt a biztonságos és szeretettel teli otthont, amelyben az édesapák, édesanyák és a gyermekek közösen élhetnek. Olyan világot sürget, amelyben a gyermek áll a középpontban. A kiadvány magyar nyelven a Vigilia Kiadónál jelent meg.

Még jó pár olyan könyv van, amelyről érdemes lett volna szót ejteni, de helyszűke miatt erre most nem kerülhetett sor. A Martinus Könyvesboltban viszont a bemutatott kiadványokon kívül még közel 600 könyv vár arra, hogy az érdeklődők belelapozzanak és felfedezzék a bennük rejlő lelki értékeket.

Igen Krisztusra és az Egyházra

Dr. Németh Norbert

„Krisztus, igen! Egyház, nem!” Sokat hallott szlogen, amivel egyre gyakrabban találkozunk. Most arra vállalkozunk, hogy feltárjuk Krisztus és az Egyház kapcsolatát, ami szétválaszthatatlanul összetartozik.

Az Egyház Krisztussal, Krisztusból és Krisztustól kapott küldetésben él, vagyis közösségben isteni alapítójával. „Krisztus feje az Egyháznak: testének ő a megváltója...” (Ef 5,23).

Az Egyház Krisztussal él. „Nélkülem semmit sem tehettek”. Nincsen önálló és Jézustól független élete az Egyháznak. „Aki bennem marad, és én benne, az bő termést hoz” (Jn 15,5). Jézus Krisztus az Egyházában akar élni, jelen lenni a „világ végéig”.

Az Egyház Krisztusból él. Semmije nincsen, ami a sajátja volna, mindene, amivel csak rendelkezik Krisztusé. Belőle élni: maga a szentségi élet, más szóval Krisztussal való valódi találkozások látható és kegyelemközvetítő jelekben. Ezek a szentségek nem az Egyház tulajdonát jelentik, hanem Jézustól kapott ajándékok, amiket közvetítenie kell az Egyháznak az emberek üdvösségére.

Krisztustól kapott küldetésben él. Az Egyház nem egy jótékonysági szervezet, nem is végkiárusításra viszi a rábízott lelkeket, hanem mindenki üdvösségét segítve kell végeznie azt a küldetést, amit Krisztus bízott rá: „Menjetez tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket [...] és tanítsátok [...] őket [...]” (Mt 28,19-20).

Az Egyház nem véletlenül létezik, megalapítása Jézus akarata volt. Ennek biztos jelei az evangéliumokban: 1.) a tizenkettő apostol kiválasztása és meghívása, 2.) Péter apostol vezető szerepe a tanítványok közösségében és 3.) az Eucharisztia megalapítása az utolsó vacsorán. Jézus nemcsak az Egyház alapja, hanem ő maga Egyházat akart alapítani, és ténylegesen meg is alapította. Nem baráti társaságnak hozta létre a tizenkettő kollégiumát, vagyis nem a szimpátia válogatta össze a tagokat. Abban voltak egyek, hogy ugyanaz a Jézus hívta el őket apostolnak és ugyancsak ő adta nekik a küldetést, hogy művét folytassák.

A kiválasztott tizenkét apostolt külön is oktatatta és nevelte, majd sajátos küldetést és feladatot adott nekik.

– Az utolsó vacsorán: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” (Lk 19,19),

– Feltámadása után: „Akiknek megbocsátjátok bűneit, azoknak én is megbocsátom” (Jn 20,23),

– Mennybemenetele előtt: „Tanítsatok minden népet... és kereszteljétek meg őket...” (Mt 28,19), „Aki titeket hallgat, engem hallgat...” (Lk 10,16).

Tévedés azt gondolni, hogy Jézus hirdette az evangéliumot és utána jött az Egyház, mint tőle független és pusztán emberi szervezet. Krisztus az Egyház vezetését Péter apostolra és mindenkori utódjára, a római pápára bízta, aki az Egyház kormányzását az apostolok utódainak, a püspököknek a segítségével végzi, akiket segít a papok közössége, őket pedig a diakónusok, akikre az Evangélium hirdetése és az oltár szolgálata van bízva. A papi rend mindhárom fokozata szolgálatot jelent a rábízottak javára és természetesen velük egy közösségben. A Jézus akaratából megszülető Egyház feladata, hogy óvja, őrizze és továbbadja az egy, szent, katolikus és apostoli hitet.

Az Egyház lényege tehát abban áll, hogy Krisztus művének a folytatója itt a földön, amely egyszerre látható intézmény és egyúttal láthatatlan kegyelmi közösség is, egyszerre emberi és isteni jegyeket is hordoz, egyszerre bűnös és szent.

Az Egyházon keresztül különleges kapcsolatba kerülhetünk Istennel, amire magunktól képtelenek lennénk, közös történetünk lesz az Istennel. Mivel az Egyház él, ezért változik és fejlődik. Lényege azonban ugyanaz marad, a változás soha nem érinti az esszenciáját.

Elképzelhető, hogy el lehet jutni az Egyház nélkül is Istenhez, de az Egyház az Isten felé vezető úton nemcsak iránytű és térkép számunkra, hanem a céllátást, az úti eledelt, az úti társaságot és a bátorítást is ő adja meg ahhoz, hogy Istenhez valóban megérkezhesünk.

Az Egyház maga biztos út az üdvösség felé és ehhez – Krisztus által – minden eszközt meg is tud adni és meg is ad. Ezért is mondjuk az igent nemcsak Krisztusra, hanem az Egyházra is, mert szeretnénk a biztos úton célba érni.

A LELKIPÁSZTOR VÁLASZOL

Több alkalommal is előfordul, hogy naponta két szentmisén vesznek részt. Ilyen napokon azonban csak egy alkalommal járulok szentáldozáshoz. Hallottam már olyan véleményt is, hogy mindkét szentmisén áldozhatok és olyat is, hogy naponta csak egy alkalommal. Úgy tudom, minden szentmise úgy válik teljessé, ha magamhoz veszem az Úr Jézus szent testét, de mivel bizonytalan vagyok ebben a kérdésben nem szeretnék szentségtörést elkövetni.

A szentáldozás gyakoriságáról az Egyházi Törvénykönyv rendelkezik. A 917. kánon a következőket írja: „aki a szent Eucharisziát már magához vette, ugyanazon a napon ismét megáldozhat, de csak olyan eucharisztikus ünnepelés keretében, melyen részt vesz, fenntartva a 921. kán. 2. §-ának előírását”. Ez tehát gyakorlatilag azt jelenti, hogy egy nap kétszer lehet áldozni, de a második szentáldozásnak szentmisében kell lennie.

Felmerül a kérdés, hogy mikor fordul elő az, hogy valaki szentmisén kívül áldozik. Például amikor lelkipásztori munkatárs vezetésével igeliturgiát tartanak áldoztatással. De akkor is lehetséges ez, ha valaki beteg hozzátartozójával van a kórházban, s a beteggel együtt ő is megszeretne áldozni. Ezekben az esetekben, és még néhány hasonlóban lehet a szentmisén kívül is áldozni, de a 917-es kánon értelmében ez nem lehet annak a napnak a második szentáldozása.

A másik kérdés az említett 921-es kánon 2. paragrafusára vonatkozik. Ez azt írja, hogy „még ha aznap szentáldozáshoz járultak is, nagyon tanácsos, hogy akik életveszélybe kerültek, ismét áldozzanak”. A halálveszély tehát kivételt jelent az előbb felsoroltak alól, s ebben az esetben szabad másodszor úgy is áldozni, hogy az nem szentmise keretében történik.

Kürnyek Róbert

Van egy kérdése és szeretne rá választ kapni? Várjuk levelét az info@martinuskiado.hu e-mail címen.

Fókuszban

Egyházmegyei programok, események

február 18. (szombat)

9 óra Egyházi ügyintézők képzése (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

18.30 óra Keresztény jótékonyági bál (Sárvár, Nádasy Tamás Általános Iskola)

február 20. (hétfő)

10 óra Papi továbbképzés – Hogyan gyónjak, miként gyóntassak? (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

február 22. (szerda)

6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Batthyány-templom – Olad)

február 24. (péntek)

6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Szent Erzsébet-templom – Ferences)

február 25. (szombat)

Nyitott nap a győri szemináriumban (Győr, Szeminárium)

február 27. (hétfő)

18 óra A végső dolgokról keresztény módon – Dr. Németh Norbert egyetemi lelkész, főiskolai tanár nyilvános előadása (Szombathely, NymE-Savaria Egyetemi Központ könyvtára)

február 29. (szerda)

6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Segítő Szűz Mária templom – Újperint)

március 2. (péntek)

6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Szent Kereszt templom – Kálvária)

március 2-4. (péntek-vasárnap)

18 óra Nagyböjti lelkigyakorlat (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

március 3. (szombat)

9.30 óra Hitoktatók továbbképzése (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

március 5. (hétfő)

10 óra Egyházmegyei papi lelkinap (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

március 7. (szerda)

6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Szent György-templom – Herény)

március 9. (péntek)

6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Szent Márton-templom)

március 9-11. (péntek-vasárnap)

18 óra Nagyböjti ifjúsági lelkigyakorlat (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

március 10-11. (szombat-vasárnap)

18 óra Hivatástisztázó lelki napok (Szombathely, Brenner János Kollegium)

március 12. (hétfő)

18 óra A végső dolgokról keresztény módon – Dr. Németh Norbert egyetemi lelkész, főiskolai tanár nyilvános előadása (Szombathely, NymE-Savaria Egyetemi Központ könyvtára)

március 14. (szerda)

6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Jézus Szíve templom – Szöllős)

MÉCS napok fiatal pároknak

A program nagyszerű lehetőséget nyújt a párkapcsolat átgondolására, mélyítésére, értékelésére. Célja, hogy a résztvevők őszintébb kapcsolatba kerüljenek önmagukkal, leendő társukkal, valamint Istennel.

Témák és programok:

Önismereti kérdések, vonzalmunk indítékai, nehézségek a házasságban, a házasság értelme és célja, hit és istenkapcsolat, házaspárok tanúságtétele, szentmise és közös imák.

A programra katolikus, más vallású, illetve nem valóságos együtt járó párok, jegyespárok, valamint legfeljebb három éve házasodott párok jelentkezését várják.

Időpont: 2012. március 15-17.

Helyszín: Zalaegerszeg, Mindszenty Ifjúsági Ház (Várberki u. 13.)

A foglalkozásokat vezeti: Papp Tihamér ferences atya

Részvételi díj: 10.000 Ft.

Információ és jelentkezés: www.mecsnapok.hu

A SZENTATYA FEBRUÁR HAVI IMASZÁNDÉKAI

Általános szándék (Vízhez jutás)

Hogy valamennyi nép teljesen hozzájusson a vízhez és azokhoz a készletekhez, amelyek az életben maradáshoz szükségesek.

Missziós szándék (Egészségügyi dolgozók)

Hogy az Úr hatékonyan támogassa az egészségügyi dolgozók erőfeszítéseit, akik a legszegényebb vidékeken nyújtanak segítséget a betegeknek és az időseknek.

HUMOR

Egyházi oviba járó, nagyon eleven kisfiú felboszantja a türelmes dadus nénit:

– Hogy fogsz így a mennyországba kerülni?

Kisfiú:

– Majd ki-be rohangálok, csapkodom a kaput, és Szent Péter ki fog kiabálni, mint anya, ha mérges, hogy gyere be fiam, mert megruházlak!